

**Otázka:** Hudba v českých zemích 19. století

**Předmět:** Dějiny hudby

**Přidal(a):** mkhole

## Hudba v českých zemích 19. století

- Roku 1803 byla v Praze po vídeňském vzoru založena *Jednota umělců hudebních ku podpoře vdov a sirotků*, která potom pořádala vždy jednou nebo dvakrát ročně koncerty k dobročinným účelům, k dalším institucím, vyvíjejícím koncertní činnost, patřily hudební školy, především **pražská Konzervatoř**, která pod vedením prvního ředitele Friedricha Dionyse **Webera** zahájila výuku roku 1811, a o něco později **Varhanická škola**, založená roku 1830.
- 1830 si v Praze otevřel soukromou hudební školu nevidomý pedagog **Josef Proksch**
- roku 1840 započaly svou koncertní a vzdělávací činnost *Cecilská jednota* a *Žofínská akademie*, na níž se vedle profesionálních hudebníků podíleli také zdatní amatéři.
- originálním domácím příspěvkem byla naopak polka, která se od konce 30. let 19. století rychle rozšířila jako módní „hit“ do celé Evropy i na americký kontinent.

- **Václav Jan Tomášek**

- tři symfonie, ouvertury, klavírní koncerty, chrámové skladby, z nichž vyniká *Missa solemnis*

- **Bedřich Smetana (1824 - 1884)**

- pocházel z poměrně zámožné sládkovské rodiny, ale od raného mládí se věnoval hudbě, zejména hře na klavír a kompozici. Po studiu u Josefa Proksche od roku 1847 působil v Praze jako koncertní klavírista a hudební pedagog, v letech 1856–61 pak jako dirigent a učitel hudby ve švédském Göteborgu. Po návratu do Prahy se mnohostranně zapojil do českého společenského a kulturního života, a to i jako hudební kritik, jako první kapelník Prozatimního divadla v letech 1866–74 a zejména jako operní skladatel
  - v padesáti letech zcela ohluchnul, ale i po ztrátě sluchu dokázal složit řadu vrcholných děl, jeho choroba se postupně zhoršovala a přešla v šílenství; zemřel v pražském ústavu pro choromyslné
  - V duchu pozdního národního obrození celým svým dílem usiloval o vytvoření svébytného českého hudebního stylu na základě domácích i soudobých světových podnětů. Hlavním hudebním vzorem mu byl Franz Listz
  - svými osmi dokončenými operami různých žánrů položil základ českého repertoáru; největší popularity, a to i ve světě, dosáhla komická opera z venkovského prostředí **Prodaná nevěsta**, která je považována za prototyp české národní opery.
  - z dalších skladeb jsou nejznámější cyklussymfonických básní **Má vlast** a **smyčcový kvarté č.1 e moll „Z mého života“** mého života“
  - napsal také četné klavírní skladby a sbory
  - ačkoli jeho působení i tvorba vyvolávaly bouřlivé polemiky, stal se Bedřich Smetana ještě za svého života předním reprezentantem české hudby a národní kultury vůbec. Je tradičně označován za zakladatele moderní české národní hudby a výrazně ovlivnil následující generace českých skladatelů. Jeho dílo i osobnost jsou v českém prostředí předmětem soustavné pozornosti odborníků i interpretů, těší se značné oblibě u posluchačů a pronikly i do všeobecného povědomí.
- 
- **Antonín Dvořák (1841 - 1904)**
    - jeden z nejvýznamnějších hudebních skladatelů všech dob a je světově nejproslulejším a nejhranějším českým skladatelem vůbec
    - Dvořákova symfonická jsou obvyklou součástí repertoáru významných orchestrů a jsou hrána na festivalech vážné hudby po celém světě (**symfonie č.9 e moll „Z Nového světa“** )
    - mimo symfonie se proslavil velkými vokálně-instrumentálními skladbami (**Svatební košile, Svatá Ludmila, Rekviem**), komorní hudbou a operami (**Rusalka, Armida, Čert a Káča**)

- **Zdeněk Fibich** (1850 - 1900)